

OKUL BAŞARISINDA AİLENİN ROLÜ

BAŞARI NEDİR?

Başarı, genel anlamda değerlendirildiğinde akla ilk gelen şey öğrencinin derslerinde gösterdiği performans olmaktadır ancak daha güncel bir anlayışla değerlendirildiğinde başarı kavramının akademik başarı ile sınıflandırılmayacağı, bilgi ve beceri gibi bilişsel davranışlar kadar, ilgiler, kişilik özellikleri ve tutumlar gibi bilişsel olmayan davranışları da içerdiği görülmektedir.

Bu doğrultuda başarıyı okul başarısı ve sosyal başarı olmak üzere iki başlık altında ele alarak incelemek daha doğru ve daha geniş kapsamlı bir yaklaşımdır.

Okul başarısı öğrencinin bulunduğu okul, sınıf ve derse göre belirlenmiş sonuçlara ulaşmada göstermiş olduğu ilerleme olarak değerlendirilebilir.

Sosyal Başarı ise öğrencinin çevresiyle etkili iletişim kurabilmesini, öfkesini kontrol edebilmesini, topluma uyum sağlayabilmesini ve çeşitli sosyal faaliyetlerde başarılı bir şekilde görev alabilmesini kapsar.

BAŞARISIZLIK NEDİR?

Başarısızlık ise çocuğun gelişim düzeyinin ve kendi sınırlarının altında başarılı olması ve bu durumu telafi edememesidir. Başarısızlığın birçok nedeni olabilir. Bu nedenleri en basitiyle bireysel ve ailevi nedenler olarak iki gruba ayırabiliriz.

Bireysel nedenler; kaygının çok düşük ya da çok yüksek olması, motivasyon eksikliği, öğrenme güçlüğü, düşük benlik saygısı, gelişim dönemi özellikleri, psikolojik düzensizlikler olabileceği gibi,

Aileden kaynaklı nedenler; huzursuz ev ortamı, gerçekçi olmayan beklentiler, anne babanın olumsuz model olması, ailenin okula karşı olumsuz tutumları, çocuğa sınır koyamama, uygun çalışma ortamının sağlanamaması, anne babanın baskıcı tutumları olabilir.

OKUL BAŞARISINDA AİLENİN ROLÜ NASIL OLMALI?

Ailenin, çocuğun sosyal uyum ve kişilik gelişiminde olduğu kadar, okul başarısı üzerinde de çok büyük rolü olduğu yadsınamaz bir gerçektir. Öğrencinin hızlı gelişiminin olduğu ve kişilik özelliklerini yerleştirdiği ilk çocukluk evresi başta olmak üzere ilerleyen evrelerde de aile ortamı eğitsel açıdan çok önemlidir. Ailenin eğitsel ortamı, öğrencinin okulda öğrendiklerini pekiştirebilir ya da köreltebilir.

Okul başarısında ailenin rolü doğru ebeveyn tutumlarını benimsemekten, okul ile iş birliği içerisinde olmaktan ve çocukla maddi ve manevi ilgilenmekten geçmektedir. Çocuğunun ilgi, beceri alanlarını bilen, gelişimini destekleyen, hedef belirlemesine rehberlik eden ailelerin çocukları daha başarılıdır.

Başarılı çocuklar aile içerisinde söz sahibi olan, sorumluluk alan, kendi kararlarını verebilen çocuklardır. Bu çocuklar özgüvenli, sosyal becerileri gelişmiş, ailesine güvenen ve başarısızlıklardan ders çıkarabilen çocuklardır.

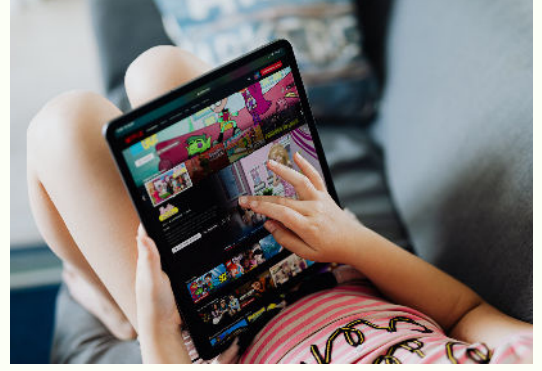
OKUL BAŞARISININ ARTIRILMASINDA AİLELERE ÖNERİLER

- Çocuğunuza koşulsuz sevgi gösterin. Çocuk başarısız olduğunda ailenin çocuğa yönelik sevgisinden bir şey eksilmeyeceği çocuğa hissettirilmelidir.
- Yaşına uygun görevler vererek sorumluluk bilincini aşılayın. Sorumluluk alma, disiplinli çalışma, zamanı yönetme gibi konularda model olunmalıdır.
- Çocuğunuzu akranlarla ya da kardeşlerle kıyaslamayın.
- Çocuğunuzun kapasitesi, kişilik özellikleri, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda hedef belirlemesine yardımcı olmalısınız.
- Öğrenci, aile ve okul işbirliği çok önemlidir. Bu yüzden çocuğunuzun öğretmenleriyle belli periyotlarla görüşmeniz büyük fayda vardır.
- Çocuğunuza uygun bir ders çalışma ortamı sağlamalısınız.
- Çocuğunuzun bir çalışma planı doğrultusunda çalışmasına özen gösterin.
- Çocuğunuzdan ders çalıştığı sürece, onun dikkatini dağıtacak başka işler yapmasını istemeyin.
- Çocuğunuzun düzenli yemek yemesine ve uykusunu almasına özen gösterin.
- Okuma alışkanlığı kazanmasını sağlayın. Bunun için sizin de örnek olmanız ve hatta evde okuma saatleri düzenlemeniz yararlı olacaktır.

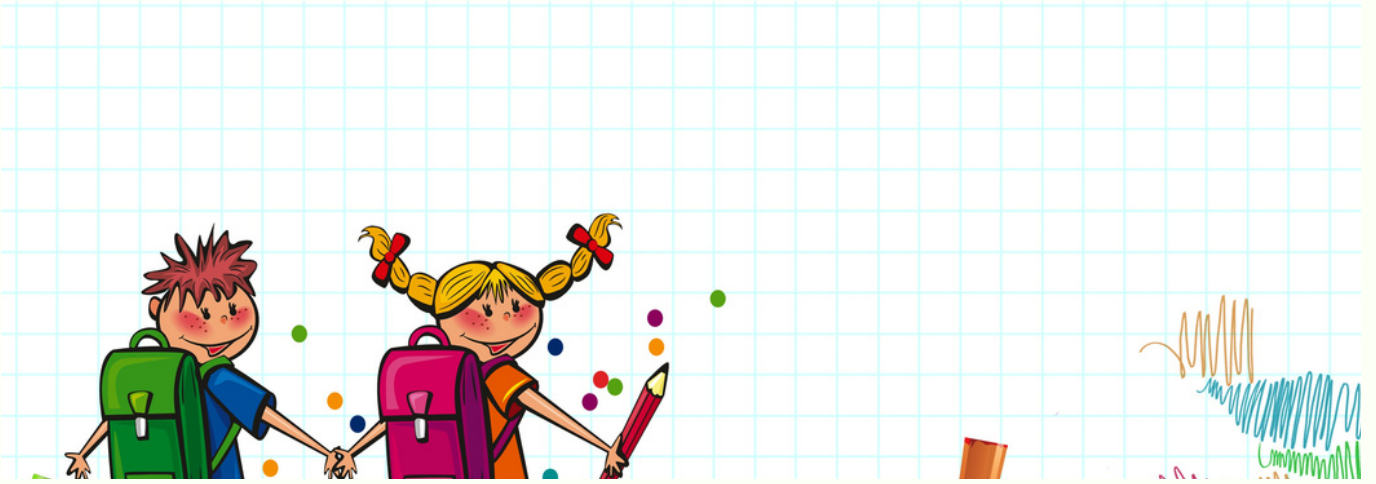

OKUL BAŞARISININ ARTIRILMASINDA AİLELERE ÖNERİLER

- Çocuk eğitiminde en önemli unsurlardan birisi de anne-babanın tutarlı davranmasıdır. Tutarsız anne baba tutumları derken anne ve babanın çocukla ilgili farklı kararlar almasını, bugün bir konuyla ilgili bir karar alıp yarın o kararını değiştirmesini ve söyledikleri ile yaptıklarının tutmamasını kastediyoruz.
- Çocuğunuzun okul ve sınav başarılarına yönelik eleştirilerde bulunurken çocuğın kişiliğine yönelik değil davranışına yönelik eleştirilerde bulunmalı ve yapıcı olmalısınız.
- Çocuğın başarılı olabilmesi için okul dışı faaliyetlere, ilgi alanlarına ve sosyal aktivitelere zaman ayırması gerekir. Ders çalışma dışındaki zamanlarında sınırlara dikkat ederek istediği gibi geçirmesini sağlayın.
- Çocuklarınızın ilişki ve etkileşim içerisinde oldukları çevreleri ve kimlerle arkadaşlık ettiklerini bilmeye ve tanımaya çalışın. Faydalı olacağını düşündüğünüz arkadaşlık ilişkilerini destekleyin, uygun olmadığını düşündüğünüz arkadaşlıkları onunla konuşmalı ve nedenlerini de belirtmeniz gerekmektedir.
- Çocuğunuzun ders başarısı ve sosyal hayatını olumsuz etkileyebilecek bilgisayar, televizyon ve telefon ile ne kadar zaman geçireceğine birlikte karar vermeli ve uygulamalısınız.

- Anne baba olarak, çocuğunuz ders çalışırken ya da sınava hazırlandığı sırada, onun çalışma isteğini artırmak ve onu çalışmaya teşvik etmek için kaygı yükseltici yaklaşımlardan kaçının. "Bu kadar çalışmayla kazanamazsın...", "Bu kafayla gidersen zor kazanırsın..." gibi ifadeler kullanmakla çocuğunuzun daha çok çalışmasını sağlayamayacak aksine onun kendine olan güvenini azaltacaksınız. Bunun sonunda ortaya çıkan kaygı, başarıyı olumsuz yönde etkileyen kaygıdır ve çocuğunuz için bununla başa çıkmak oldukça zor olacaktır.
- Çocuğunuza sen bunu yapamazsın, sen beceremezsin gibi olumsuz mesajlar yerine sen bu işi yapabilirsin, bunu anlayabilirsin, bu işin üstesinden gelebilirsin mesajları vermeyi deneyin. Kendine olan güvenini sağlaması için cesaret verin ve başarıya motive edin.

KAYNAKÇA:

- Dam,H.(2008).Öğrencinin Okul Başarısında Aile Faktörü.Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi,7(14),75-99.
<https://abapsikoloji.com/okul-basarisinda-ailenin-rolu/#>
<https://saltpsikoloji.com/okul-basarisinda-ailenin-rolu/>
<http://ozelmavigunilkokul.mavigunkoleji.k12.tr/Dosyalar/CKfinder/dosyalar/aileninrol.pdf>
https://akincilariho.meb.k12.tr/meb_iys_dosyalar/58/13/758956/dosyalar/2021_10/08095310_Okul-Basarisi-Aile-Rolu.pdf